

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ TỔ CHỨC BỘ MÁY TINH GỌN, HIỆU QUẢ VÀ SỰ VẬN DỤNG CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM

NGUYỄN THỊ NGỌC CÀNH*

Tóm tắt: Trên cơ sở quán triệt tư tưởng Hồ Chí Minh về tổ chức bộ máy tinh gọn, hiệu quả theo hướng “thà ít mà tốt”, bài viết nêu lên sự vận dụng của Đảng Cộng sản Việt Nam về tổ chức bộ máy, nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của hệ thống chính trị; từ đó có những đánh giá ban đầu trong quá trình thực hiện các Nghị quyết của Đảng về tổ chức bộ máy, tinh giản biên chế - đặc biệt trong việc thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW (ngày 25/10/2017) của Bộ Chính trị (khóa XII) “Một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả”. Bài viết phân tích năm giải pháp để tiếp tục vận dụng có hiệu quả tư tưởng Hồ Chí Minh về tổ chức bộ máy tinh gọn, hiệu quả trong thời gian tới.

Từ khóa: Đảng Cộng sản Việt Nam, tư tưởng Hồ Chí Minh, tổ chức bộ máy.

1. Tư tưởng Hồ Chí Minh về tổ chức bộ máy tinh gọn, hiệu quả

Trong suốt cuộc đời hoạt động cách mạng của mình, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã để lại một di sản tinh thần hết sức sâu sắc, cao cả, trong đó có tư tưởng về xây dựng tổ chức bộ máy tinh gọn, hiệu quả.

Chủ tịch Hồ Chí Minh có những quan điểm chỉ đạo rất cụ thể về xây dựng tổ chức bộ máy. Người ví tổ chức bộ máy là một chỉnh thể thống nhất, bao gồm nhiều bộ phận hợp thành giống như các bộ phận của chiếc đồng hồ, thiếu một bộ phận nào đó thì đồng hồ không thể chạy được. Do đó, hiệu quả hoạt động của cả bộ máy phụ thuộc vào hiệu quả hoạt động của các bộ phận. Mối quan hệ này đòi hỏi phải xây dựng một bộ

máy tinh gọn, đồng bộ và hiệu quả. Người nói “chúng ta tất cả mọi người, bất kỳ ở một chức vụ nào, cao hay thấp, to hay nhỏ, tất cả mọi người làm thành một bộ máy. Thiếu một người nào hay có một người làm không tròn nhiệm vụ là hỏng cả”⁽¹⁾. Trong bài nói chuyện với cán bộ quân nhu (ngày 25 tháng 6 năm 1952), Người chính thức đưa ra khái niệm tinh giản bộ máy theo hướng “thà ít mà tốt”. Người chỉ dẫn: “Nói chung, các cơ quan đều phải tiết kiệm. Riêng cơ quan cung cấp tổ chức còn kén càng, thừa người, phải sắp xếp cho gọn gàng, hợp lý, mọi người đều có công việc thiết thực, những người thừa phải đưa đi chỗ thiếu, những người ở lại phải thi đua nâng cao năng suất của mình. Thế là

* Thạc sĩ, Học viện Chính trị khu vực III.

1 - Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, tập 8, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2011, tr. 219.

tin giản, tinh là năng suất lên cao, làm cho mau cho tốt, giản là vừa phải, không kênh càng, tránh hình thức⁽²⁾. Để bộ máy vận hành hoạt động có hiệu quả, thì “Tổ chức phải gọn gàng. Nhiệm vụ của mỗi bộ phận, mỗi người phải quy định rõ ràng. Các cấp và các cán bộ lãnh đạo phải giúp đỡ và đôn đốc thường xuyên, phải kiểm tra chặt chẽ⁽³⁾. Bởi nếu “Chia công việc không khéo thành ra bao biện: nhiều việc quá thì sao làm việc đến nơi đến chốn, vì thì giờ và sức lực người ta chỉ có chừng. Có kế hoạch làm việc nhưng sắp đặt công việc không khéo, phân công không sáng suốt thì việc cũng đến hỏng⁽⁴⁾”.

Tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn xét đến cùng là nhằm nâng cao năng suất, hiệu quả công tác; thu hút những người có đức, có tài vào hoạt động trong các cơ quan Đảng, Nhà nước và các tổ chức chính trị - xã hội để giúp cho bộ máy hoạt động nhịp nhàng, trôi chảy, hướng tới mục tiêu phục vụ phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa. Điều này đặt ra cho cán bộ, công chức phải: “Tăng năng suất công tác - Bất kỳ ở địa vị nào, làm công tác gì, chúng ta đều là đày tớ của nhân dân. Cơm chúng ta ăn, áo chúng ta mặc, vật liệu chúng ta dùng, đều do mồ hôi nước mắt của nhân dân mà ra. Vì vậy chúng ta phải đền bù xứng đáng cho nhân dân⁽⁵⁾. Bởi vậy, hơn lúc nào hết cần “kiện toàn tổ chức và lễ lối làm việc; nâng cao tính tổ chức, tính kỷ luật và đạo đức cách mạng của toàn thể cán bộ và đảng viên⁽⁶⁾”.

2. Sự vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh

2 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 7, tr. 432.

3 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 8, tr. 132.

4 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 4, tr. 42.

5 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 9, tr. 145.

6 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 9, tr. 362.

về tổ chức bộ máy tinh gọn, hiệu quả của Đảng Cộng sản Việt Nam

Kế thừa tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đảng ta luôn quan tâm thực hiện tinh gọn tổ chức bộ máy, nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của hệ thống chính trị (HTCT). Đảng ta đã ban hành và thường xuyên quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện nhiều chủ trương, nghị quyết, kết luận về xây dựng tổ chức bộ máy của HTCT. Tiêu biểu là Nghị quyết số 10 - NQ/TW ngày 09/02/2007 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa X) “Về đổi mới, kiện toàn tổ chức bộ máy các cơ quan Đảng, định hướng đổi mới, kiện toàn tổ chức bộ máy Nhà nước, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể chính trị - xã hội”; Kết luận số 64-KL/TW ngày 28/5/2013 “Một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, hoàn thiện hệ thống chính trị từ Trung ương đến cơ sở” tại Hội nghị Trung ương 7 (khóa XI); Nghị quyết số 39-NQ/TW ngày 17/4/2015 (của Bộ Chính trị (khóa XI) về “Tinh giản biên chế và cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức”. Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Bộ Chính trị (khóa XII) “Một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả”. Đây là bước phát triển rất quan trọng về công tác tổ chức bộ máy của HTCT và công tác cán bộ. Vì thế, “chức năng, nhiệm vụ, mối quan hệ công tác của từng tổ chức được phân định, điều chỉnh hợp lý hơn...”⁽⁷⁾. “Chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức trong hệ thống chính trị

7 - ĐCSVN: *Văn kiện Hội nghị lần thứ sáu, Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII*, Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội, 2017, tr. 37.

từng bước được nâng lên, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới”⁽⁸⁾.

Quán triệt thực hiện các chủ trương, nghị quyết, chỉ thị của Đảng, các ban, bộ, ngành, địa phương đã có những khởi động tích cực về sắp xếp bộ máy và tinh giản biên chế. Chẳng hạn, ở cấp Trung ương, từ ngày 06/8/2018, Bộ Công an chính thức xóa bỏ cấp trung gian gồm 06 tổng cục và hơn 60 đơn vị cấp cục được tinh giản khi thực hiện sắp xếp, tinh giản tổ chức bộ máy. Bộ Nội vụ không còn cấp phòng trong vụ; từ 06 đơn vị đào tạo nay giảm xuống còn 02 đơn vị. Bộ Công Thương đã cắt giảm 05 đầu mối (từ 35 vụ, cục và tương đương xuống còn 30 đầu mối trực thuộc Bộ, trong đó có 26 đơn vị hành chính và 04 đơn vị sự nghiệp công lập).

Tại một số địa phương trong cả nước như, tỉnh Vĩnh Phúc triển khai thực hiện Đề án số 01-ĐA/TU ngày 30/11/2016 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về “Sắp xếp tổ chức bộ máy, tinh giản biên chế và nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức các cơ quan, đơn vị tỉnh Vĩnh Phúc giai đoạn 2016 - 2021”. Đến nay, Vĩnh Phúc đã giảm thêm 38 phòng, ban và tương đương do giải thể hoặc sáp nhập; giao tự chủ cho 05 đơn vị. Tính đến ngày 30/6/2017, Tỉnh đã tinh giản biên chế, giải quyết nghỉ hưu đúng tuổi và thôi việc là 1.329 người, đang sử dụng số biên chế thấp hơn khoảng 10% so với định mức Trung ương giao. Tỉnh Quảng Ninh thí điểm nhất thể hóa chức danh lãnh đạo đối với một số cơ quan Đảng và chính quyền cấp huyện như chủ nhiệm Ủy ban Kiểm tra kiêm

Chánh Thanh tra ở Cẩm Phả, Móng Cái, Đông Triều, Uông Bí, Ba Chẽ, Cô Tô, Đầm Hà; Trưởng Ban Tổ chức kiêm Trưởng phòng Nội vụ ở Cô Tô, Tiên Yên và Uông Bí; Chánh văn phòng Huyện ủy kiêm Chánh văn phòng Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân ở Tiên Yên. Ở tỉnh Lâm Đồng, từ ngày 01/6/2018, chính thức triển khai Đề án số 03-ĐA/TU ngày 02/5/2018 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về việc “Thành lập Văn phòng Tỉnh ủy phục vụ hoạt động chung cho cấp ủy và các ban Xây dựng Đảng”. Thành phố Đà Nẵng ban hành Đề án “Sắp xếp, đổi mới tổ chức và hoạt động của các đơn vị sự nghiệp công lập thuộc UBND thành phố Đà Nẵng quản lý giai đoạn 2018 - 2021”. Bốn đơn vị sự nghiệp công lập đã được sáp nhập theo Đề án này là Trung tâm giới thiệu việc làm Khu Công nghiệp thuộc Ban Quản lý các Khu Công nghiệp và chế xuất Đà Nẵng vào Trung tâm giới thiệu việc làm thuộc Sở Lao động - Thương binh và Xã hội; sáp nhập Trung tâm Quản lý di sản văn hóa Thành phố vào Bảo tàng thành phố Đà Nẵng. Cũng theo Đề án này, từ nay đến 2021, Thành phố sẽ giảm 28 đơn vị sự nghiệp công lập trong đó giảm do sáp nhập, hợp nhất, giải thể 23 đơn vị; chuyển đổi sang hình thức công ty cổ phần 05 đơn vị. Lộ trình đến năm 2021, giảm ít nhất 2.000 người làm việc trong các đơn vị sự nghiệp công lập...

Tuy nhiên, xét tổng thể, kết quả đạt được của hoạt động này trong thời gian qua còn hạn chế khi càng tinh giản thì bộ máy càng “phình to”. Chẳng hạn, năm 1997, cả nước có 1.351.900 cán bộ, công chức, viên chức, dân số khoảng 77 triệu người, đến năm 2017, cán bộ, công chức, viên chức có 2.726.917 (tăng gấp đôi), trong khi đó dân

8 - ĐCSVN: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2016, tr. 187.

số khoảng 92 triệu (chỉ tăng 20%). Tỷ lệ công chức và người hưởng lương, phụ cấp từ ngân sách nhà nước/1.000 dân của Việt Nam là 43 (chưa kể quân đội, công an) trong khi tỷ lệ này ở một số nước trong khu vực là: Phi-lip-pin 13, Ấn Độ 16, In-đô-nê-xi-a 17, Đông-Timo 18, Xin-ga-po 25, Ma-lai-xi-a 26, Nhật Bản 35 (kể cả quân đội, công an)⁽⁹⁾. Từ nhiệm kỳ Chính phủ khóa XII đến nay duy trì cơ cấu Chính phủ ổn định với 30 đầu mối gồm 18 bộ, 04 cơ quan ngang bộ; 08 cơ quan thuộc Chính phủ. Trong khi đó, ở Nhật Bản con số này chỉ là 11, Xin-ga-po là 15, Trung Quốc 20. Nghị quyết Trung ương 6 (khóa XII) nêu rõ: “Mô hình tổng thể về tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị chưa được hoàn thiện, một số bộ phận, lĩnh vực chưa phù hợp với yêu cầu, nhiệm vụ của thời kỳ mới”⁽¹⁰⁾. Do đó, công tác tổ chức bộ máy giữ vai trò cực kỳ quan trọng trong hoạt động lãnh đạo của Đảng, đặt ra cho các cấp ủy đảng phải tập trung trí tuệ lãnh đạo công tác quan trọng này. Bởi theo Chủ tịch Hồ Chí Minh: “Lãnh đạo khéo, tài nhỏ có thể hóa ra tài to. Lãnh đạo không khéo, tài to cũng hóa ra tài nhỏ”⁽¹¹⁾.

Để vận dụng có hiệu quả tư tưởng Hồ Chí Minh về tổ chức bộ máy tinh gọn, hiệu quả trong thời gian tới, thiết nghĩ cần thực hiện tốt một số giải pháp sau:

Một là, các tổ chức, cơ quan của HTCT tiếp tục thực hiện để án mô tả công việc theo

vị trí việc làm gắn với chức danh nghề nghiệp một cách cụ thể, từ đó làm cơ sở cho việc bố trí người hợp lý, phù hợp với sở trường sở đoản của từng cán bộ, công chức, viên chức. Mô tả càng chi tiết thì càng có cơ sở để bố trí đúng người, với số lượng hợp lý không thừa, không thiếu và cần tuân thủ nguyên tắc “tài to ta dùng làm việc to, tài nhỏ ta cất làm việc nhỏ, ai có năng lực về việc gì, ta đặt ngay vào việc ấy”⁽¹²⁾. Mục tiêu của mô tả công việc theo vị trí việc làm nhằm hướng tới sự chuyên nghiệp hóa, kế hoạch hóa, chuẩn mực hóa, khoa học hóa và hiện đại hóa công tác nhân sự, thực hiện tốt chức năng hoạch định, tổ chức, điều khiển và kiểm tra một cách căn bản, chính quy, có hệ thống. Đây là cơ sở để phân loại, quy hoạch, đánh giá, đào tạo, bồi dưỡng, tuyển dụng, bố trí, đề bạt, luân chuyển, sắp xếp lại cán bộ, công chức, viên chức cũng như trả lương, thù lao và thực hiện các chế độ, chính sách khác.

Hai là, nhân rộng thi tuyển chức danh lãnh đạo, quản lý đảm bảo khách quan, trung thực, công bằng, đáp ứng yêu cầu đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa hiện nay. Thi tuyển chức danh lãnh đạo, quản lý không phải là vấn đề mới nhưng đây là một cách làm mang tính đột phá trong công tác tuyển dụng góp phần nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý, tạo động lực, kích lệ ý chí phấn đấu của mỗi người giúp hạn chế tình trạng tiêu cực trong công tác quy hoạch đặc biệt là tình trạng cục bộ địa phương, bè phái, chủ nghĩa cá nhân, cơ hội, thực dụng trong công tác cán bộ. Thời gian qua, đã có một số cơ quan, đơn vị chỉ đạo thi tuyển chức danh cấp vụ, cấp sở, cấp phòng như: Ban Tổ chức Trung ương tổ chức thi tuyển

9 - Xuân Vinh: *Nhận diện những bất cập, hạn chế qua 20 năm thực hiện Chiến lược cán bộ*, Tạp chí Xây dựng Đảng, số 5/2018, tr. 17.

10 - ĐCSVN: *Văn kiện Hội nghị lần thứ sáu, Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII*, Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội, 2017, tr. 41.

11 - Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2011, tập 5, tr. 320.

12 - Hồ Chí Minh: *Sdd*, tập 4, tr. 43.

cán bộ lãnh đạo cấp vụ, Bộ Tư pháp tổ chức thi tuyển 04 chức danh Cục trưởng Cục Kiểm tra văn bản quy phạm pháp luật, Hiệu trưởng Trường Đại học Luật Hà Nội, Giám đốc Học viện Tư pháp, Phó Vụ trưởng Vụ Hợp tác quốc tế. Năm 2017 - 2018, Bộ Nội vụ thi tuyển 08 chức danh cấp phó tại 08 đơn vị. Đặc biệt, “tỉnh Quảng Ninh đã bổ nhiệm thông qua thi tuyển 89 chức danh lãnh đạo, quản lý, trong đó tỷ lệ cán bộ trẻ trên 70%, 100% có trình độ thạc sĩ, tiến sĩ hoặc hai bằng đại học trở lên. Tỉnh Quảng Nam đã bổ nhiệm nhiều cán bộ thông qua thi tuyển chức danh hiệu trưởng hai trường tiểu học, Hiệu trưởng Trường Đại học Quảng Nam và Hiệu trưởng, Phó Hiệu trưởng Trường Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật Quảng Nam. Tỉnh Lạng Sơn tổ chức thi tuyển chức danh cấp phòng thuộc Sở Thông tin và Truyền thông, Ủy ban nhân dân huyện Văn Lãng...”⁽¹³⁾

Ba là, Đảng, Nhà nước cần quy định cụ thể số lượng cấp phó cần thiết để cùng người đứng đầu lãnh đạo đơn vị, cơ quan thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ được giao nhằm đảm bảo thống nhất, đồng bộ. Thực tế thời gian qua cho thấy, “số lãnh đạo cấp phó nhiều”⁽¹⁴⁾ dẫn tới lãng phí trong bố trí ngân sách và chế độ công vụ, điển hình như Sở Lao động - Thương binh và Xã hội tỉnh Hải Dương, cơ quan có 46 biên chế thì 44 người

làm lãnh đạo từ cấp phó phòng trở lên. Sở Tư pháp tỉnh Thanh Hóa có 25 lãnh đạo cấp phòng trở lên và chỉ có 18 công chức với một người lao động. Sở Lao động - Thương binh và Xã hội thành phố Cần Thơ có 22 trường, phó phòng trên 15 chuyên viên...

Bốn là, cần thực hiện tốt hơn công tác cán bộ. Bởi, cán bộ và công tác cán bộ có vai trò đặc biệt quan trọng, có ý nghĩa quyết định sự thành bại của cách mạng, là khâu “then chốt” của nhiệm vụ “then chốt”. Tổ chức bộ máy dù hoàn thiện nhưng nếu không có đội ngũ cán bộ có đủ phẩm chất đạo đức, trí tuệ, năng lực và tinh thần trách nhiệm thì tổ chức bộ máy cũng khó hoạt động hiệu lực, hiệu quả. Vì vậy, phải thực hiện tốt hơn việc đánh giá cán bộ đảm bảo vừa đúng, vừa khách quan, công khai, công bằng về kết quả thực thi nhiệm vụ, khắc phục tình trạng cào bằng, nể nang, né tránh, ngại va chạm. Đối với các cán bộ do bầu cử lên, nhất thiết phải trình bày chương trình hành động và bảo vệ được quan điểm, tư tưởng của mình trước tập thể có thẩm quyền. Trong đề bạt, bổ nhiệm cán bộ - đặc biệt là cán bộ giữ các cương vị lãnh đạo, quản lý cần có quy định rõ ràng, cụ thể về tiêu chuẩn đạo đức, lối sống, phẩm chất, năng lực của người đứng đầu. Đối với các chức danh do bổ nhiệm cần phải thông qua thi tuyển cạnh tranh công khai, minh bạch. Ngoài ra, thực hiện tốt chính sách cán bộ gắn với việc mỗi cán bộ, đảng viên tự nâng cao trình độ, tự rèn luyện để hoàn thành tốt nhất nhiệm vụ được giao. “Làm tốt công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, nâng cao nhận thức của cán bộ, đảng viên về đổi mới, sắp xếp tổ chức, bộ máy, tinh giản biên chế;...”⁽¹⁵⁾

13 - Ban Tuyên giáo Trung ương: *Tài liệu nghiên cứu các văn kiện Hội nghị lần thứ Bảy Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII (Dùng cho cán bộ chủ chốt và báo cáo viên)*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2018, tr. 108 - 109.

14 - ĐCSVN: *Văn kiện Hội nghị lần thứ sáu, Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII*, Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội, 2017, tr. 38.

15 - ĐCSVN: *Tlđđ*, tr. 45.

Năm là, để cao vai trò, trách nhiệm của người đứng đầu trong thực hiện tinh giản biên chế, tổ chức bộ máy và sử dụng cán bộ có hiệu quả. Thực tế cho thấy, trách nhiệm cá nhân của người đứng đầu rất lớn, có tác dụng quyết định sự thành công hoặc thất bại trong quá trình hoạt động, phát triển của cơ quan, đơn vị. Điều này đòi hỏi người đứng đầu phải có bản lĩnh, dám chịu trách nhiệm, là tấm gương sáng về đạo đức, lối sống, tác phong công tác, tấm gương về phẩm chất, năng lực để đảng viên noi theo. Mặt khác, thực hiện tốt Quy định số 101-QĐ/TW ngày 07/6/2012 của Ban Bí thư (khóa XI) về “Trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo chủ chốt các cấp”. Có như vậy mới thực hiện thành công các nghị quyết, kết luận của Đảng về tinh giản biên chế, tổ chức bộ máy, nâng cao chất lượng cán bộ, công chức - yếu tố quan trọng hàng đầu để nền kinh tế nước ta phát triển ổn định và bền vững. ■

Tài liệu tham khảo:

1. Ban Tuyên giáo Trung ương: *Tài liệu nghiên cứu các văn kiện Hội nghị lần thứ Bảy Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII (Dùng cho cán bộ chủ chốt và báo cáo viên)*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2018.
2. ĐCSVN: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2016.
3. ĐCSVN: *Văn kiện Hội nghị lần thứ sáu, Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII*, Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội, 2017.
4. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, tập 4, 5, 6, 8, 9, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2011.
5. Tạp chí Xây dựng Đảng, số 4, 5, 7 năm 2018.

RÈN LUYỆN ĐẠO ĐỨC NHÀ GIÁO... (tiếp trang 8)

Tóm lại, việc rèn luyện đạo đức, lối sống theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh là một việc làm quan trọng trong giai đoạn hiện nay. Những phẩm chất đạo đức của con người mới, những chuẩn mực về đạo đức cách mạng, chống chủ nghĩa cá nhân hẹp hòi, ích kỷ mà Người đã đặt ra cho cách mạng Việt Nam cho thấy tâm nhìn đúng đắn trong quan điểm của Người. Việc học tập không thể vội vã, gượng ép một sớm một chiều song cũng không thể lơ là. Chính vì vậy, người giáo viên trong thời kỳ hội nhập phải tiếp tục nâng cao trình độ của mình đồng thời cũng chú trọng bồi dưỡng đạo đức, phẩm chất, bản lĩnh chính

trị để không chỉ là nhà sư phạm mà còn là nhà mô phạm như lời căn dặn của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với thầy và trò trường Sư phạm năm xưa. ■

Tài liệu tham khảo:

- 1 - Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2011, tập 3, 5, 6, 9, 10, 12, 14.
- 2 - Học viện Hành chính: *Giáo trình đạo đức công vụ*, Nxb Lao động Xã hội, Hà Nội, 2012.
- 3 - *Luật Giáo dục* (2005).
- 4 - *Luật Viên chức* (2010).
- 5 - *Luật Giáo dục Đại học* (2012).